

Raadsvergadering Waalre; 12 juli 2022

Voorzitter, geachte raadsleden en griffier, geacht college, beste aanwezigen en kijkers.

Op 27 mei ben ik gestart met de formatieopdracht voor de gemeenteraad van Waalre. Bij de overdracht van informateur, Harrie Timmermans, zei hij dat de onderlinge samenwerking goed maar broos was. In aanvang herkende ik deze broosheid niet. De sfeer was goed. Er was een sterke wil bij de initiatief nemende partijen om er samen uit te komen. Ook de gesprekken die ik met AWB en ZW14 eind mei gevoerd heb, waren constructief; afwachtend maar positief. Het was voor AWB en ZW14 wel zoeken naar hun rol in een proces waar zij geen actief deel van uit konden maken. Zij hadden hun inbreng aangeleverd en zouden verder belangstellend afwachten.

Naast het inhoudelijke proces was er ook de zoektocht naar de wethouders. Dat proces was geen onderdeel van mijn opdracht maar het hing de eerste weken wel als een deken over de inhoud. Het was in aanvang niet duidelijk wie nu wat zou gaan doen en dat gaf onderling maar ook, naar bleek op 25 juni, naar andere partijen onduidelijkheden. Dit soort onduidelijkheden kan frustrerend zijn. Ik kom daar dadelijk nog even op terug.

Het overleg tussen de initiatief nemende partijen heeft 7 bijeenkomsten met zich gebracht en een informeel plenair overleg op zaterdag 25 juni met alle partijen, de burgemeester, de gemeentesecretaris en de griffier. Zeven bijeenkomsten is vrij veel, de vermoedheid slaat ook op een bepaald moment toe maar de initiatiefnemers hebben elkaar vastgehouden vanuit de wil om eruit te komen. Waalre verdient namelijk een goed bestuur op basis van een goed programma.

Naar mijn mening ligt dat programma er nu ook maar politiek is meer dan inhoud. Het is ook vertrouwen en emotie en daar maak ik mij wel zorgen over en dan herken ik de broosheid zoals de heer Timmermans die geschetst heeft.

Politiek, zeker in een gemeenteraad, is elkaar iets gunnen, elkaar ruimte geven, debatteren maar vooral ook luisteren naar wat niet gezegd wordt, de verbinding zoeken in plaats van vermeende verschillen onder het vergrootglas leggen. Dan leg je de basis voor een constructieve bestuurscultuur en op dat punt mag deze raad nog wel een ontwikkeling door maken. Niet alleen de 5 initiatiefnemers maar dit geldt voor 7 partijen.

Er wordt weleens gezegd dat politici niet uitblinken in een goed geheugen maar ik ga toch alvast proberen u te verleiden om in maart 2026 nog eens terug te kijken op dit proces en deze avond. De uitslag van die verkiezingen is natuurlijk het kompas waar u op gaat varen om ook dan tot een programma te komen en een nieuw college te vormen maar u kunt in de voorbereiding al veel doen. Probeer vooraf aan de verkiezingen met elkaar het proces van de inhoud (het programma) al in de grondverf te zetten en, en dat bleek dit jaar erg belangrijk te zijn, probeer zoveel als mogelijk duidelijkheid te geven over de procedure rondom de wethouders. Ik weet, de benoeming van het college volgt op de inhoud, maar toch. Nu heeft het te lang geduurd en heeft het ook tot frustratie geleid.

Ik ben persoonlijk altijd wel voorstander om een openbaar debat te voeren om de verkiezingsuitslag te duiden en van daaruit het informatie- en formatietraject nader in te vullen, op initiatief van de grootste partij en/of de winnaars, onder regie van een onafhankelijke informateur of formateur.

Zo'n debat kan ook de uiteindelijke opdracht aan de informateur bepalen en het informatieproces versnellen waarna er ook snel met de inhoud gestart kan worden. De raadsleden bepalen die inhoud. Daar gaan zij ook over. Maar de wijze waarop dit besproken wordt, de inbreng van alle partijen of slechts een deel bepalen mede de sfeer en de samenwerking in die bestuursperiode. Een onafhankelijk voorzitter (formateur) die oog en oor heeft voor alle partijen, ruimte geeft maar ook de richting uitzet, voegt dan het nodige toe. Althans, ik hoop dat uw raad dat zo ervaren heeft.

De initiatiefnemers hebben een hand willen reiken aan AWB en ZW14. Beide partijen hebben hun punten bij het begin van het proces aangeleverd en op 25 juni en ook daarna nog, is er tijd geweest om het conceptprogramma te bediscussiëren en aan te vullen. Niet iedere partij heeft daar echt gebruik van gemaakt en dat is jammer.

Ik hoop dat het raadsprogramma vanavond op een ruime meerderheid kan rekenen. Maar het is slechts de start. Meer nog hoop ik dat de wethouders aanstaande donderdag de unanieme steun van de raad gaan krijgen. Ik snap een eventuele terughoudendheid en kritiek op het programma en het proces dat gelopen is t.a.v. de vorming van het college. Beoordeel de wethouders echter op basis van hun daden tijdens de bestuursperiode maar spreek aan de voorkant vertrouwen uit. U zult het uiteindelijk toch samen moeten gaan doen.

Die samenwerking zal de komende jaren echt verstevigd moeten worden en ik hoop zeer dat er onderling, tussen alle partijen maar ook vanuit het college naar alle partijen, goed gecommuniceerd en geïnformeerd wordt.

Ik ga afronden. Graag wil ik mevr. Schellekens bedanken voor haar ondersteuning in dit proces maar vooral ook voor haar wijze adviezen. Ze heeft niet alleen een vaardige pen, ze schroomde ook niet om soms kritische vragen te stellen op basis van haar kennis.

Voorzitter, ik weet nog niet of ik u allen kan feliciteren met een mooi resultaat. Dat zal pas aan het einde van de avond blijken en aanstaande donderdag. Ik heb het in dit proces vaker gezegd. Waalre verdient een sterk bestuur op basis van een goed programma maar de rekeningen van nu zijn de oude rekeningen van straks. Ook in 2026 zijn er verkiezingen en ook dan wordt dit proces herhaald. Uw raad legt daar nu en de komende jaren de basis voor. Ik wens het te benoemen college veel succes toe en ik hoop dat het kan starten vanuit een brede steun en een breed draagvlak. Ik dank alle partijen en de initiatiefnemers in het bijzonder, voor het vertrouwen. Het was intensief maar het was ook plezierig met u te werken.

Dank u wel.

Geldrop, 12 juli 2022

Godfried van Gestel